Мектеп мерейі

Аманкелді ауданына қарасты Байғабыл ауылында осыдан 50 жыл бұрын мектеп бітірген түлектердің кездесуі өтті.

Жабыққанда жұбатар жайдақ ұлмын,
Желаяқ-уақыт желі қайда бұрдың?!
Толқиды топырағы ем, ерекше ауыл –
Толқиды толқынындай Байғабылдың.
Қатал заңын жариялар жалған ұдай,
Кісі де қара жолдың қаңбағындай.
Бұл мектеп шал-кемпірді оқытқан жоқ,
Қыз-ұлдардың қартқа ұқсап қалғанын-ай!
Ұмытпас алғашқы әріп, әліппені,
Ұядан бал қызыққа қанық тегі.
Толқиды сау-саламат санаулы ұстаз,
Тұлғасы қандай биік, қалыпты еді?!
Өрім кезден өте ибалы өскен ек,
Қатарластық карттық керуен көшке кеп.
Жігіттер осы жазған хатты аруға,
Осы қыздар орамалын сыйлаған кестелеп.

(ақиық ақын Нағашыбай Мұқатовтың «Сыныптастар» толғауынан)

Мектеп бітірушілердің дәстүрлі «Соңғы қоңырау» мерекесі байрақты Байғабылдың «Рухани жаңғыру» көктеміне сай жарасымды жалғасын тапқандай. Жақында ғана «Туған жерге туың тік!» тақырыбымен осы мектептің іскер түлектері – Жомарт Түбекбаев, Мейрам Айдаболов, Серік Садықов, Бақыт Бекбауылов, Нұрлан Байзіров, Сәбит Нұрғалиевтардың ұйымдастырған іс-шаралары ауыл тұрғындарының еңсесін көтеріп-ақ тастаған екен. Мектеп ауласына ағылған көпшілік қауымның қалың нөпірінде есеп жоқ. Солардың жуан ортасында мектеп бітіргендеріне 5 жыл, 10 жыл, 15-20 жыл, 30-40 жыл болған түлектердің ішкі сезімі мен көңіл-күйлерін сырт келбеттері жасыра алмағандай. Салмақпен сәлеміңді алып, самайларын қырау шалған, аяқтарын санап басып және бір тобыр келеді. Бұлар мектеп бітіргендеріне жарты ғасыр өтсе де, құлын мүшесін жоғалтқанымен, қыз қылықтарын күлкісінен аңғартқан әжелер мен сырт көзге сын айттырмай сырбаз мінез танытқан аталар болатын. Солардың арасында Нағашыбай Мұқатов пен Разия Арыстанованың, Айдархан Мұсабеков пен Кәбира Бақытжанованың, Жұмағазы Аюпов пен Күлмай Садықованың, Әбілахат Абдуллин мен Жұмаш Қыпшақбаеваның, Батырхан Қойкенов пен Гүлсара жеңгеміздің жұптарына жұрт таңырқай қарайды. Себебі олардың сыңарлары сырт адам болғанымен, сыныптастар қатарынан табылғанына да 50 жылға тақап қалған.

Мектеп бүлдіршіндері сыртқы қақпадан гүл шоқтарымен күтіп алған қалың топырды «Одақтық халыққа білім беру ісінің үздіктері» – Құлаибай Теміров пен Үмітжан Нұрғожина бастап келе жатты. Бұлардан сәл кейініректе «Қазақстан республикасының халыққа білім беру ісінің озық қызметкерлері» – Забира Әбділдина, Ұмытшақ Сұлтанова, Жаниға Тәжікенова, «Денсаулық сақтау ісінің үздігі» Мираш Іскендіров, білікті инженер-техниктер Мейрам Мұқышев, Серік Жанауов, Балғабай Әлмағамбетов, Темірбек Елубаевтармен қатар белгілі сөзі сүлейі, кестелі сөздің кереметі, лауазымды қызметтер атқарған Сайлау Сайділдин жұбайы Сәулет Фазыловамен бірге шеруді жалғап келе жатты. Сондай-ақ

Сар далаға сауылдап сәулелі леп,
Кеуделерде лүпілдеп және жүрек.
Толқиды жар жоғалтқан сыныптастар,
О, тәңір, не жазығым бар еді деп! –

Нағашыбай ақын айтқандай Әсия, Жұмабике, Сарқын, Ғалия сынды сыңар аққулар осы топырдың бел ортасында болатын.

Алғаш орта мектеп статусын алған 1967 жылғы 26 түлектің ішінен ғана бес бірдей білім беру ісінің үздігі, бір денсаулық сақтау саласының үздігі, бір кеңшар директоры, екі мектеп директоры, екі инженер, бір партия және совет қызметкері, Торғай төсіне танымал бір ақын және Дінаш Нұрмұхамбетов сияқты бір белді жазушының шығуы шынында да мектеп мерейі емес пе?!

Қазақстан Республикасының әнұранымен басталған айтулы мереке бай мазмұнды бағдарламасымен көпшілік қауымның көңілінен шығып жатты. Әсіресе, озат оқушыларға жыл сайын берілетін Ауған соғысының ардагері «Қасымхан Мұхамбетжанов» атындағы стипендияның үздік оқушы Дүзбай Нұрымға берілуі, ат спортының «Көкпар», «Аударыспақ» түрлерінен облыстық, республикалық біріншіліктердің бірнеше дүркін жеңімпазы, мектеп түлегі – марқұм «Намар Көкішев» атындағы 50 мың теңге көлемінде сыйақының 11-сынып оқушылары Айтмұхаммед Нұрбек пен Хамитбек

Жансұлтанға тапсырылуы, «Даңқ» орденінің иегері, еңбек озаты, мектеп түлегі марқұм «Орманбек Қаргин» атындағы дәстүрлі сыйақының 10-сынып оқушысы Әбікен Жансая мен 11-сынып оқушысы Аружан Қасымханға берілуі көпшілік қауым көңіліне ерекше әсер қалдырды. Сондай-ақ бағдарлама барысында республикалық «Ақберен» шығармашылық сайысында «эссе» номинациясы бойынша III орын алған Ақерке Сапарғалидың, «эссе» номинациясы бойынша облыстық байқауда II орын алған Әйгерім Шәмшиеваның, аудандық «Абай оқулары» байқауында жүлделі орыннан көрінген Әбікен Жансаяның, «Жарқын болашақ» тақырыбында мәнерлеп оқудан II орын алған Дүзбай Нұрымның, аудандық ғылыми жұмыстар бойынша жүлделі I, II орындардан көрінген Марат Ұлпан мен Жания Жапаровалардың таралғылы табыстары мектеп мерейін одан әрі асқақтата түскендей көрінді.

Бұдан әрі әдіскер ұстаз Кәбира Бақытжанованың 50 жылдықтардың өмір тарихы жайлы өткізген «Балалық шаққа саяхат» атты техникалық сабағы ешкімді де бейжай қалдырған жоқ. Әсіресе мектеп ұжымы үшін тың бастама ретінде қабылданды. Екі күнге созылған игілікті іс-шаралар барысында мектеп ұжымы мүшелері мерейтой иелерімен қоян-қолтық араласып, біраұымдылық танытты. Мектеп директоры міндетін атқарушы Нұрбану Сапарқызы, оқу ісінің меңгерушісі Асқат Зейнуллин, тәжірибелі жаңашыл ұстаздар Әсел Жапарова, Қуан Шоңғалов, жас ұстаз Қарлығаш Көкішевалар мерейлі мерекенің мазмұнды өтуіне мұрындық бола білді. Кездесу бағдарламасы «Нұркей қажы» атындағы ауыл мешітінен басталған еді. Имандылық жолымен «мешіт садақасы» беріліп, дүниеден өткен ұстаздар мен сыныптастарға дұға бағышталған болатын. Алланың ұ[illegible]нен басталған жарты ғасырлық тарихы бар түлектер кездесуі осылайша сәтті қадам алып, ағы дүбірлі қонағасы дастарханына ұласқан еді. Кездесуге қатынасқан ұстаздар мен мектеп ұжымына қомақты сый-сияпат тапсыру да назардан тыс қалған жоқ. Айлардың сұлтаны – «Рамазан» мерекесіне қараған түн қимас көңілдердің құшақ айқасқан биі мен ән-жырына ұласты.

Молдатай ЖАПАРҰЛЫ,
Қазақстан Республикасының халыққа білім беру ісінің озық қызметкері

«Қазақтың екінші әміресі»